

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

במדבר פרק לא'

(לא) וַיְהִי הַמָּכֶס לַיהוָה מִן הַצֹּאן שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמֵשׁ וְשִׁבְעִים: (לב) וַיְהִי הַמָּכֶס לַיהוָה מִן הַצֹּאן שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמֵשׁ וְשִׁבְעִים: (לג) וַיְהִי נְסִיבָא קָדָם יי מו ענא שית מאה שבועיו וחמש: (לד) וַהֲבִקֵר שֵׁשָׁה וְשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמְכָסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים: (לה) וַהֲבִקֵר שֵׁשָׁה וְשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמְכָסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים: (לו) וַתּוֹרֵי תְּלָתִין וְשִׁתָּא אֶלְפִין וַנְּסִיבֵהוּן קָדָם יי שְׁבַעִין וַתְּרִין:

(לט) וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וּמְכָסָם לַיהוָה אֶחָד וְשְׁשִׁים: (לס) וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וּמְכָסָם לַיהוָה אֶחָד וְשְׁשִׁים: (לז) וַחֲמֹרִי תְּלָתִין אֶלְפִין וַחֲמֵשׁ מֵאָה וַנְּסִיבֵהוּן קָדָם יי שְׁתֵּין וְחָד:

(מ) וַנִּפְשֵׁ אָדָם שֵׁשָׁה עֶשֶׂר אֶלֶף וּמְכָסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וְשְׁלֹשִׁים נַפְשׁ: (מא) וַנִּפְשֵׁ אָדָם שֵׁשָׁה עֶשֶׂר אֶלֶף וּמְכָסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וְשְׁלֹשִׁים נַפְשׁ: (מב) וַנִּפְשֵׁא דַאֲנִשָּׂא שְׁתָּא עֶשֶׂר אֶלְפִין וַנְּסִיבֵהוּן קָדָם יי תְּלָתִין וַתְּרִין נַפְשִׁין:

(מג) וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת מָכֶס תְּרוּמַת יְהוָה לְאַלְעָזָר הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: (מד) וַיְהִיב מֹשֶׁה ית נסיב אפרשיותא קדם יי לאלעזר כהנא כמא די פקיד יי ית משה:

(מז) וּמִמְחֻצֵית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָצָה מֹשֶׁה מִן הָאֲנָשִׁים הַעֲבָאִים: (מח) וּמִמְחֻצֵית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָצָה מֹשֶׁה מִן הָאֲנָשִׁים הַעֲבָאִים: (מט) וּמִפְּלֻגוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּי פְּלַג מֹשֶׁה מִן גְּבֻרֵיא דִּי נִפְקִין לְחִילָא:

(נא) וַתְּהִי מְחֻצַת הָעֵדָה מִן הַצֹּאן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְשְׁלֹשִׁים אֶלֶף שְׁבַעֲת אֶלְפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת: (נב) וַתְּהִי מְחֻצַת הָעֵדָה מִן הַצֹּאן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְשְׁלֹשִׁים אֶלֶף שְׁבַעֲת אֶלְפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת: (נג) וְהוֹת פְּלֻגוֹת כְּנִשְׁתָּא מִן עֵנָא תְּלַת מֵאָה וַתְּלָתִין וְשִׁבְעָא אֶלְפִין וַחֲמֵשׁ מֵאָה:

(נד) וּבִקֵר שֵׁשָׁה וְשְׁלֹשִׁים אֶלֶף: (נה) וּבִקֵר שֵׁשָׁה וְשְׁלֹשִׁים אֶלֶף: (נו) וַתּוֹרֵי תְּלָתִין וְשִׁתָּא אֶלְפִין:

(נז) וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת: (נח) וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת: (נח) וַחֲמֹרִי תְּלָתִין אֶלְפִין וַחֲמֵשׁ מֵאָה:

(נז) וַנִּפְשֵׁ אָדָם שֵׁשָׁה עֶשֶׂר אֶלֶף: (נח) וַנִּפְשֵׁ אָדָם שֵׁשָׁה עֶשֶׂר אֶלֶף: (נח) וַנִּפְשֵׁא דַאֲנִשָּׂא שְׁתָּא עֶשֶׂר אֶלְפִין:

(נח) וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִמְחֻצַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֶחָז אֶחָד מִן הַחֲמֻשִׁים מִן הָאָדָם וּמִן הַבְּהֵמָה וַיִּתֵּן אֹתָם לְלוֹיִם שְׁמֹרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: (נח) וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִמְחֻצַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֶחָז אֶחָד מִן הַחֲמֻשִׁים מִן הָאָדָם וּמִן הַבְּהֵמָה וַיִּתֵּן אֹתָם לְלוֹיִם שְׁמֹרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: (נח) וַנְּסִיב מֹשֶׁה מִפְּלֻגוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ית דאתחד חד מו חמשין מו אנשא ומו בעירא ויהב יתהון ללואי נטרי משרת משכנא דיי כמא די פקיד יי ית משה:

(מח) וַיִּקְרְבוּ אֶל מֹשֶׁה הַפְּקָדִים אֲשֶׁר לְאֶלְפֵי הָעֲבָא שְׁרֵי הָאֶלְפִים וְשְׁרֵי הַמֵּאוֹת: (מח) וַיִּקְרְבוּ אֶל מֹשֶׁה הַפְּקָדִים אֲשֶׁר לְאֶלְפֵי הָעֲבָא שְׁרֵי הָאֶלְפִים וְשְׁרֵי הַמֵּאוֹת: (מח) וַיִּקְרְבוּ לִּזְוֹת מֹשֶׁה דִּי מִמְּנוּ עַל אֶלְפֵי חִילָא רַבְּנֵי אֶלְפִין וְרַבְּנֵי מֵאוֹתָא:

(מט) וַיֵּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ נִשְׂאוּ אֶת רֹאשׁ אַנְשֵׁי הַמְּלַחְמָה אֲשֶׁר בְּיַדְנוּ וְלֹא נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ: (מט) וַיֵּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ נִשְׂאוּ אֶת רֹאשׁ אַנְשֵׁי הַמְּלַחְמָה אֲשֶׁר

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

בִּינְדוּ וְלֹא נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ: (מט) וְאָמְרוּ לְמֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ קָבִילוּ יָת חֲשֹׁבוּ גִבְרֵי מִגִּיחֵי קָרְבָּא דֵי עַמְנָא וְלֹא שְׂגָא מִנְנָא אַנְשִׁי:

(א) וּנְקָרַב אֶת קָרְבֵּן יְהוָה אִישׁ אֲשֶׁר מֵצָא כָּלִי זֶהָב אֲצַעְדָּה וְצַמִּיד טַבַּעַת עֲגִיל וְכוּמֶז לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁתֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה: (ב) וּנְקָרַב אֶת קָרְבֵּן יְהוָה אִישׁ אֲשֶׁר מֵצָא כָּלִי זֶהָב אֲצַעְדָּה וְצַמִּיד טַבַּעַת עֲגִיל וְכוּמֶז לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁתֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה: (ג) וְקָרְבָּנָא יָת קוֹרְבָנָא דִּי גִבְר דְאֲשַׁכַּח מֵאן דְדָהֵב שִׁירִיו וְשִׁבְכִיו עֲזָו קִדְשִׁיו וּמְחוּף לְכַפֵּרָא עַל נַפְשֵׁתָא קֳדָם יי: (נא) וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת הַזֹּהָב מֵאֲתָם כָּל כָּלִי מַעֲשֵׂה: (נא) וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת הַזֹּהָב מֵאֲתָם כָּל כָּלִי מַעֲשֵׂה: (נא) וַנְסִיב מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כְּהֵנָּה יָת דְהִבָּא מִנְהוֹן כָּל מֵאן דְעוֹבְדָא:

(נג) וַיְהִי כָּל זֶהָב הַתְרוּמָה אֲשֶׁר הִרִימוּ לִיהוָה שֵׁשֶׁה עָשָׂר אֶלְפֵי שְׁבַע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שְׁקָל מֵאֵת שְׁרֵי הָאֲלָפִים וּמֵאֵת שְׁרֵי הַמֵּאוֹת: (נג) וַיְהִי כָּל זֶהָב הַתְרוּמָה אֲשֶׁר הִרִימוּ לִיהוָה שֵׁשֶׁה עָשָׂר אֶלְפֵי שְׁבַע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שְׁקָל מֵאֵת שְׁרֵי הָאֲלָפִים וּמֵאֵת שְׁרֵי הַמֵּאוֹת: (נג) וַהֲוֶה כָּל דְהֵב אֶפְרָשִׁיתָא דֵי אֶפְרָשִׁי קֳדָם יי שְׁתָּא עֶשֶׂר אֲלָפִין שְׁבַע מָאָה וַחֲמִשִּׁין סְלָעִין מִן רַבְנֵי אֲלָפִין וּמִן רַבְנֵי מֵאוֹתָא:

(נג) אַנְשֵׁי הַצֶּבֶא בָּזְזוּ אִישׁ לוֹ: (נג) אַנְשֵׁי הַצֶּבֶא בָּזְזוּ אִישׁ לוֹ: (נג) גִּבְרֵי דְחִילָא בָּזְזוּ גִבְר לְנַפְשֵׁיהּ:

(נד) וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת הַזֹּהָב מֵאֵת שְׁרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וַיָּבֵאוּ אֹתוֹ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּזְכָרוֹן לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי יְהוָה: (נד) וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת הַזֹּהָב מֵאֵת שְׁרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וַיָּבֵאוּ אֹתוֹ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּזְכָרוֹן לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי יְהוָה: (נד) וַנְסִיב מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כְּהֵנָּה יָת דְהִבָּא מִן רַבְנֵי אֲלָפִין וּמֵאוֹתָא וְאִיתֵיאוּ יְתִיה לְמַשְׁכוֹ וּמִנָּא דְכִרְנָא לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יי:

לב (א) וּמִקְנֵה רַב הָיָה לְבַנֵּי רְאוּבֵן וּלְבַנֵּי גַד עֵצוֹם מֵאֵד וַיִּרְאוּ אֶת אֶרֶץ יַעֲזָר וְאֶת אֶרֶץ גִּלְעָד וְהִנֵּה הַמָּקוֹם מְקוֹם מִקְנֵה: (א) וּמִקְנֵה רַב הָיָה לְבַנֵּי רְאוּבֵן וּלְבַנֵּי גַד עֵצוֹם מֵאֵד וַיִּרְאוּ אֶת אֶרֶץ יַעֲזָר וְאֶת אֶרֶץ גִּלְעָד וְהִנֵּה הַמָּקוֹם מְקוֹם מִקְנֵה: (א) וּבְעִיר סָגִי הָיָה לְבַנֵּי רְאוּבֵן וּלְבַנֵּי גַד תְּקוּף לְחֵרָא וְחִזּוּ יָת אֶרֶע יַעֲזָר וְיָת אֶרֶע גִּלְעָד וְהָא אֲתֵרָא אֲתֵר כְּשֵׁר לְבֵית בְּעִיר:

(ב) וַיָּבֵאוּ בְנֵי גַד וּבְנֵי רְאוּבֵן וַיֹּאמְרוּ אֵל מֹשֶׁה וְאֵל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֵל נְשִׂאֵי הָעֵדָה לֵאמֹר: (ב) וַיָּבֵאוּ בְנֵי גַד וּבְנֵי רְאוּבֵן וַיֹּאמְרוּ אֵל מֹשֶׁה וְאֵל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֵל נְשִׂאֵי הָעֵדָה לֵאמֹר: (ב) וְאֹתוֹ בְנֵי גַד וּבְנֵי רְאוּבֵן וַאֲמָרוּ לְמֹשֶׁה וְלְאֶלְעָזָר כְּהֵנָּה וּלְרַבְרָבֵי כְּנִסְתָּא לְמִימְרָ:

(ג) עֲטֹרוֹת וְדִיבֵן וַיַּעֲזָר וְנִמְרָה וְחֲשִׁבוֹן וְאֶלְעֵלָה וְשִׁבְם וְנָבו וּבְעֵז: (ג) עֲטֹרוֹת וְדִיבֵן וַיַּעֲזָר וְנִמְרָה וְחֲשִׁבוֹן וְאֶלְעֵלָה וְשִׁבְם וְנָבו וּבְעֵז: (ג) מִכְּלָלְתָא וּמִלְכָּשְׁתָּא וּכְוִמְרִין וּבֵית נִמְרִין וּבֵית חוֹשְׁבָנָא וּבְעֵלֵי דְבָבָא וְסִימָא וְסִיעַת בֵּית קְבָרְתָא (ג"א, וּבֵית קְבָרְתָא) דְמֹשֶׁה וּבְעֵז:

(ד) הָאֶרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה לִפְנֵי עַדְת יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ מִקְנֵה הוּא וְלַעֲבָדֶיךָ מִקְנֵה: (ד) הָאֶרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה לִפְנֵי עַדְת יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ מִקְנֵה הוּא וְלַעֲבָדֶיךָ מִקְנֵה: (ד) אֶרֶעָא דֵי מִחָא יי יָת יְתְבָהָא קֳדָם כְּנִסְתָּא דִישְׂרָאֵל אֶרֶע כְּשָׂרָא לְבֵית בְּעִיר הִיא וְלַעֲבָדֶיךָ אֵית בְּעִיר:

(ה) וַיֹּאמְרוּ אִם מֵצָאנוּ חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתֵּן אֶת הָאֶרֶץ הַזֹּאת לְעַבְדֶיךָ לְאַחֲזָה אֵל תַּעֲבֹרְנוּ אֶת הַיַּרְדֵּן: (ה) וַיֹּאמְרוּ אִם מֵצָאנוּ חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתֵּן אֶת הָאֶרֶץ הַזֹּאת לְעַבְדֶיךָ לְאַחֲזָה אֵל תַּעֲבֹרְנוּ אֶת הַיַּרְדֵּן: (ה) וַאֲמָרוּ אִם אֲשַׁכְּחָנָא רַחֲמִין בְּעֵינֶיךָ תַתִּיהִיב יָת אֶרֶעָא דְהָא לְעַבְדֶיךָ לְאַחֲסָנָא לֹא תַעֲבֹרְנָא יָת יַרְדֵּנָא:

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

(ו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְבָנָי גֵּד וּלְבָנֵי רְאוּבֵן הֵאָחִיכֶם יָבֹאוּ לְמִלְחָמָה וְאַתֶּם תִּשְׁבּוּ פָּה: (ו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְבָנֵי גֵּד וּלְבָנֵי רְאוּבֵן הֵאָחִיכֶם יָבֹאוּ לְמִלְחָמָה וְאַתֶּם תִּשְׁבּוּ פָּה:

(ו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְבָנֵי גֵּד וּלְבָנֵי רְאוּבֵן הֵאָחִיכוֹן יַעֲלוּן לְקָרְבָא וְאַתֶּון תִּיתַבּוּן הַכָּא:

(ז) וְלָמָּה תִּנְאוּן (תְּנִיאוֹן) אֶת לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַבְרָא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם יְהוָה: (ז) וְלָמָּה תִּנְאוּן (תְּנִיאוֹן) אֶת לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַבְרָא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם יְהוָה: (ח) וַלָּמָּה תִּנְאוּן יְת לְבָא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מְלִמְעַבְרָא לְאָרְעָא דִּיהַב לְהוֹן יֵי:

(ח) כֹּה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם בְּשִׁלְחֵי אֶתֶם מִקְדָּשׁ בְּרִנֵּעַ לְרָאוּת אֶת הָאָרֶץ: (ח) כֹּה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם בְּשִׁלְחֵי אֶתֶם מִקְדָּשׁ בְּרִנֵּעַ לְרָאוּת אֶת הָאָרֶץ: (ח) כֹּה עָבְדוּ אֲבֹהַתְכוֹן כֹּד שְׁלַחִית יַתְהוֹן מִדָּקָם גִּיּאָה לִמְחֻזֵי יַת אֲרָעָא:

(ט) וַיַּעֲלוּ עַד נַחַל אֲשֶׁכּוֹל וַיִּרְאוּ אֶת הָאָרֶץ וַיִּנְיֹאוּ אֶת לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבָלְתֵי בָא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם יְהוָה: (ט) וַיַּעֲלוּ עַד נַחַל אֲשֶׁכּוֹל וַיִּרְאוּ אֶת הָאָרֶץ וַיִּנְיֹאוּ אֶת לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבָלְתֵי בָא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם יְהוָה: (ט) וּסְלִיקוּ עַד נַחֲלָא דֵאֲתַפְלָא וְחֻזוּ יַת אֲרָעָא וְאוּנִיאוּ יַת לְבָא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדִיל דְלֵא לְמַעַל לְאָרְעָא דִּיהַב לְהוֹן יֵי:

(י) וַיַּחַר אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר: (י) וַיַּחַר אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר: (י) וַיַּחַר אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר: (י) וַיַּחַר אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר: (י) וַיַּחַר אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר: (י) וַיַּחַר אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר: (י) וַיַּחַר אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר: (י) וַיַּחַר אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר: (י) וַיַּחַר אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר:

(יא) אִם יִרְאוּ הָאֲנָשִׁים הָעֲלִיּוֹת מִמִּצְרַיִם מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה אֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאָבְרָהָם לֵיַצְחָק וּלְיַעֲקֹב כִּי לֹא מִלְּאוּ אַחֲרָי: (יא) אִם יִרְאוּ הָאֲנָשִׁים הָעֲלִיּוֹת מִמִּצְרַיִם מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה אֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאָבְרָהָם לֵיַצְחָק וּלְיַעֲקֹב כִּי לֹא מִלְּאוּ אַחֲרָי: (יא) אִם יַחֲזוּן גְּבֵרֵיא דְסְלִיקוּ מִמִּצְרַיִם מִבְּנֵי עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעֲלֵא יַת אֲרָעָא דִּי קְנִימִית לְאָבְרָהָם לֵיַצְחָק וּלְיַעֲקֹב אַרִי לֹא אֲשְׁלִימוּ בְּתַר דַּחֲלַתִּי:

(יב) בַּלְתִּי כָּלֵב בֶּן יִפְנֶה הַקִּנְזִי וַיְהוֹשֵׁעַ בֶּן נֹון כִּי מִלְּאוּ אַחֲרֵי יְהוָה: (יב) בַּלְתִּי כָּלֵב בֶּן יִפְנֶה הַקִּנְזִי וַיְהוֹשֵׁעַ בֶּן נֹון כִּי מִלְּאוּ אַחֲרֵי יְהוָה: (יב) אֲלַחוּ כָּלֵב כֹּד יַפְנֶה קִנְזָאָה וַיְהוֹשֵׁעַ כֹּד נֹון אַרִי אֲשְׁלִימוּ בְּתַר דַּחֲלַתֵא דִי:

(יג) וַיַּחַר אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּנְעַם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד תָּם כָּל הַדֹּר הָעֹשֶׂה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה: (יג) וַיַּחַר אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּנְעַם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד תָּם כָּל הַדֹּר הָעֹשֶׂה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה: (יג) וַיַּחַר אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּנְעַם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִין שָׁנִין עַד דָּסַף כָּל דָּרָא דְעַבִּיד דְכִישׁ קָדָם יֵי:

(יד) וְהִנֵּה קִמַּתֶּם תַּחַת אֲבֹתֵיכֶם תְּרַבּוֹת אֲנָשִׁים חֲטָאִים לְסָפוֹת עוֹד עַל חֲרוֹן אַף יְהוָה אֶל יִשְׂרָאֵל: (יד) וְהִנֵּה קִמַּתֶּם תַּחַת אֲבֹתֵיכֶם תְּרַבּוֹת אֲנָשִׁים חֲטָאִים לְסָפוֹת עוֹד עַל חֲרוֹן אַף יְהוָה אֶל יִשְׂרָאֵל: (יד) וְהִיא קִמַּתֶּן חֲלַף אֲבֹהַתְכוֹן תִּלְמִידֵי גְּבֵרֵיא תִּבְיָא לְאוּסַפָּא עוֹד עַל תִּקּוּף רוּגְזָא דִי לְיִשְׂרָאֵל:

(טו) כִּי תִשׁוּבוּן מֵאֲחֵרֵי וַיִּסַּף עוֹד לְהַנִּיחוֹ בַּמִּדְבָּר וּשְׁחַתְּתֶם לְכָל הָעַם הַזֶּה: (טו) כִּי תִשׁוּבוּן מֵאֲחֵרֵי וַיִּסַּף עוֹד לְהַנִּיחוֹ בַּמִּדְבָּר וּשְׁחַתְּתֶם לְכָל הָעַם הַזֶּה: (טו) אַרִי תִתִּיבּוּן מִבְּתַר דַּחֲלַתִּיָּה וַיִּסַּף עוֹד לְאַחֲרוּתְהוֹן בְּמִדְבָּרָא וְתַחֲבָלוֹן לְכָל עַמָּא דְהַדִּין:

(טז) וַיִּגְשׁוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ גִדְרָת צֹאן נִבְנָה לְמִקְנֵנוּ פֹּה וְעָרִים לְטַפְּנוּ: (טז) וַיִּגְשׁוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ גִדְרָת צֹאן נִבְנָה לְמִקְנֵנוּ פֹּה וְעָרִים לְטַפְּנוּ: (טז) וְקָרִיבוּ לִוְתִּיָּה וַאֲמָרוּ חֲטָרִין דְּעוֹן נָבְנִי לְכַעֲרִינָא הַכָּא וְקָרוּן לְטַפְּלָנָא:

(יז) וַאֲנַחְנוּ נִחְלָץ חֲשִׁים לַפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר אִם הִבִּיאֲנָם אֶל מְקוֹמָם וַיֵּשֶׁב טַפְּנוּ בְּעָרֵי הַמְּבֻצָּר מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (יז) וַאֲנַחְנוּ נִחְלָץ חֲשִׁים לַפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר אִם הִבִּיאֲנָם אֶל מְקוֹמָם וַיֵּשֶׁב טַפְּנוּ בְּעָרֵי הַמְּבֻצָּר מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (יז) וַאֲנַחְנוּ נִחְלָץ חֲשִׁים לַפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר אִם הִבִּיאֲנָם אֶל מְקוֹמָם וַיֵּשֶׁב טַפְּנוּ בְּעָרֵי הַמְּבֻצָּר מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (יז)

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

וְאֶנְחָא נְדַרְזוּ מִכְעִיזוּ קְדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד דִּי נְעַלְטוּן לְאַתְרֵיהוֹן וְיִתְבוּן סְפֻלְנָא בְּקִרְוִין פְּרִיכִין מִן קְדָם יִתְבִּי אַרְעָא:

(יח) לֹא נָשׁוּב אֶל בְּתִינּוּ עַד הַתְּנַחַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחְלָתוֹ: (יח) לֹא נָשׁוּב אֶל בְּתִינּוּ עַד הַתְּנַחַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחְלָתוֹ: (יח) לֹא נָתוּב לְבֵיתָנָא עַד דְּיִחְסְנוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר אַחְסָנְתִּיהּ:

(יט) כִּי לֹא נִנְחַל אִתְּם מֵעַבְר לִירְדֵן וְהִלָּאָה כִּי בָּאָה נַחְלָתְנוּ אֵלֵינוּ מֵעַבְר הִירְדֵן מְזֻרְחָה: (יט) כִּי לֹא נִנְחַל אִתְּם מֵעַבְר לִירְדֵן וְהִלָּאָה כִּי בָּאָה נַחְלָתְנוּ אֵלֵינוּ מֵעַבְר הִירְדֵן מְזֻרְחָה: (יט) אַרְי לֹא נַחְסִין עִמְהוֹן מֵעַבְרָא לִירְדְנָא וְלִהְלָא אַרְי קַבְלָנָא אַחְסָנְתָנָא לָנָא מֵעַבְרָא לִירְדְנָא מְדִינָחָא:

(כ) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה אִם תַּעֲשׂוּן אֶת הַדְּבָר הַזֶּה אִם תַּחְלְצוּ לִפְנֵי יְהוָה לְמַלְחָמָה: (כ) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה אִם תַּעֲשׂוּן אֶת הַדְּבָר הַזֶּה אִם תַּחְלְצוּ לִפְנֵי יְהוָה לְמַלְחָמָה: (כ) וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה אִם תַּעֲבְדוּן יֵת פְּתַנְמָא דְרִין אִם תַּזְדַּרְזוּן קְדָם עִמָּא דִּין לְקַרְבָּא:

(כא) וְעַבְר לָכֶם כָּל חַלּוּץ אֶת הִירְדֵן לִפְנֵי יְהוָה עַד הוֹרִישׁוּ אֶת אִיבֵי מִפְּנֵיו: (כא) וְעַבְר לָכֶם כָּל חַלּוּץ אֶת הִירְדֵן לִפְנֵי יְהוָה עַד הוֹרִישׁוּ אֶת אִיבֵי מִפְּנֵיו: (כא) וְיַעֲבַר לָכוֹן כָּל דְּמִזְרֵז יֵת יִרְדְנָא קְדָם עִמָּא דִּין עַד דִּיתְרַה יֵת בְּעַלֵּי דְבְבוּהֵי מִן קְדַמּוּהֵי:

(כב) וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְאַחַר תִּשְׁבוּ וְהָיִיתֶם נָקִים מִיְהוָה וּמִיִּשְׂרָאֵל וְהִיתָה הָאָרֶץ הַזֹּאת לָכֶם לְאַחֲזָה לִפְנֵי יְהוָה: (כב) וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְאַחַר תִּשְׁבוּ וְהָיִיתֶם נָקִים מִיְהוָה וּמִיִּשְׂרָאֵל וְהִיתָה הָאָרֶץ הַזֹּאת לָכֶם לְאַחֲזָה לִפְנֵי יְהוָה: (כב) וְתִתְקַבֵּשׁ אַרְעָא קְדָם עִמָּא דִּין וְכַתֵּר כּוֹן תִּתְבוּבוֹן וְתִהוֹן זַפְאִין מִן קְדָם יֵי וּמִיִּשְׂרָאֵל וְתִהֵי אַרְעָא הַדָּא לָכוֹן לְאַחְסָנָא קְדָם יֵי:

(כג) וְאִם לֹא תַעֲשׂוּן בְּן הַנְּהָ חֲטָאתֶם לִיהוָה וְדַעוּ חֲטָאתְכֶם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֲתֶכֶם: (כג) וְאִם לֹא תַעֲשׂוּן בְּן הַנְּהָ חֲטָאתֶם לִיהוָה וְדַעוּ חֲטָאתְכֶם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֲתֶכֶם: (כג) וְאִם לֹא תַעֲבְדוּן כּוֹן הָא חֲבַתוֹן קְדָם יֵי וְתַדְעוּן חוֹבַתְכוֹן דִּי תִשְׁכַּח יִתְכוֹן:

(כד) בְּנֵי לָכֶם עֲרִים לְטַפְכֶם וְגִדְרַת לְעִנְאָכֶם וְהִיצָא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ: (כד) בְּנֵי לָכֶם עֲרִים לְטַפְכֶם וְגִדְרַת לְעִנְאָכֶם וְהִיצָא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ: (כד) בְּנֵי לָכוֹן קְרוּיוֹן לְסַפְלָכוֹן וְחֲסְרִיוֹן לְעִנְכוֹן וְדִיפּוֹק מִפּוּמְכוֹן תַּעֲבְדוּן:

(כה) וַיֹּאמֶר בְּנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר עֲבַדְיָה יַעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר אָדְנִי מַצְוָה: (כה) וַיֹּאמֶר בְּנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר עֲבַדְיָה יַעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר אָדְנִי מַצְוָה: (כה) וַאֲמַרוּ בְנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן לְמֹשֶׁה לְמִימְרָא עֲבַדְיָה יַעֲבְדוּן כַּמָּא דִּי רְבוּנֵי מִפְּקֹד:

(כו) טַפְּנוּ נְשִׁינוּ מִקְּנָנוּ וְכָל בְּהֵמַתְנוּ יְהִיו שָׁם בְּעַרְי הַגְּלָעַד: (כו) טַפְּנוּ נְשִׁינוּ מִקְּנָנוּ וְכָל בְּהֵמַתְנוּ יְהִיו שָׁם בְּעַרְי הַגְּלָעַד: (כו) טְפֻלְנָא נְשָׂא גִיתָנָא וְכָל בְּעִירְנָא יְהוֹן תַּמּוֹן בְּקִרְוֵי גַלְעָד:

(כז) וְעֲבַדְיָה יַעֲבְדוּן כָּל חַלּוּץ עֲבָא לִפְנֵי יְהוָה לְמַלְחָמָה כַּאֲשֶׁר אָדְנִי דִּבֶּר: (כז) וְעֲבַדְיָה יַעֲבְדוּן כָּל חַלּוּץ עֲבָא לִפְנֵי יְהוָה לְמַלְחָמָה כַּאֲשֶׁר אָדְנִי דִּבֶּר: (כז) וְעֲבַדְיָה יַעֲבְדוּן כָּל מְזֻרְז חִילָא קְדָם עִמָּא דִּין לְקַרְבָּא כַּמָּא דִּי רְבוּנֵי מִמְלָל:

(כח) וַיֵּצֵאוּ לָהֶם מֹשֶׁה אֶת אֲלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן וְאֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן וְאֶת רְאִשֵׁי אַבֹּת הַמִּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (כח) וַיֵּצֵאוּ לָהֶם מֹשֶׁה אֶת אֲלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן וְאֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן וְאֶת רְאִשֵׁי אַבֹּת הַמִּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (כח) וּפְקִיד לְהוֹן מֹשֶׁה יֵת אֲלֻעֶזֶר כֹּהֵנָא וְיֵת יְהוֹשֻׁעַ כֹּהֵן וְיֵת רִישֵׁי אַבְהַת שְׁבֻטֵיא לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

(כט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵיהֶם אִם יַעֲבְדוּן בְּנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן אֲתֶכֶם אֶת הִירְדֵן כָּל חַלּוּץ לְמַלְחָמָה לִפְנֵי יְהוָה וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵיכֶם וּגְתַתֶּם לָהֶם אֶת אַרְץ

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

הגִּלְעָד לְאַחֲזָה: (כט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִם יַעֲבֹדוּ בְנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן אֶתְכֶם אֵת הַיַּרְדֵּן כֹּל חֲלוּצֵי לְמַלְחָמָה לִפְנֵי יְהוָה וּנְכַבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵיכֶם וּנְתַתֶּם לָהֶם אֵת אֶרֶץ הַגִּלְעָד לְאַחֲזָה: (כט) וַאֲמַר מֹשֶׁה לְהוֹן אִם יַעֲבֹדוּ בְנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן עִמָּכֶם יָת יִרְדְּנָא כֹּל דְּמִזְרוּ לְקַרְבָּא קָדָם עִמָּא דַּיָּי וְתַתְּכַבְּשׁ אֶרְעָא קְדַמִּיכוֹן וְתַתְּנֹן לְהוֹן יֵת אֶרְעָא דְּגִלְעָד לְאַחְסָנָא:
(ל) וְאִם לֹא יַעֲבֹדוּ חֲלוּצִים אֶתְכֶם וְנֶאֱחָזוּ בְּתַכְכֶּם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: (ל) וְאִם לֹא יַעֲבֹדוּ חֲלוּצִים אֶתְכֶם וְנֶאֱחָזוּ בְּתַכְכֶּם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: (ל) וְאִם לֹא יַעֲבֹדוּ מִזְרוּזֵי עִמָּכֶם וְיַחְסִנֹן בֵּינִיכוֹן בְּאֶרְעָא דְּכְנָעַן:

(לא) וַיַּעֲנוּ בְנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן לֵאמֹר אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵל עֲבָדֶיךָ כֹּן נַעֲשֶׂה:
(לא) וַיַּעֲנוּ בְנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן לֵאמֹר אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵל עֲבָדֶיךָ כֹּן נַעֲשֶׂה: (לא) וְאֶתִּיבוּ בְנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן לְמִימֵר יֵת דִּי מְלִיל יֵי לְעֲבָדֶיךָ כֹּן נַעֲבַד:

(לב) נַחֲנוּ נַעֲבַד חֲלוּצִים לִפְנֵי יְהוָה אֶרֶץ כְּנָעַן וְאֶתְנֹנוּ אַחְזַת נַחֲלַתְנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן:
(לב) נַחֲנוּ נַעֲבַד מִזְרוּזֵי קָדָם עִמָּא דַּיָּי לְאֶרְעָא דְּכְנָעַן וְעִמָּנָא אַחְזַת אַחְסָנָא מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן:

(לג) וַיִּתֵּן לָהֶם מֹשֶׁה לִבְנֵי גֵד וּלְבְנֵי רְאוּבֵן וּלְחֻצֵי שִׁבְט מְנַשֶּׁה בֶן יוֹסֵף אֵת מַמְלֶכֶת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְאֵת מַמְלֶכֶת עֹוג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן הָאֶרֶץ לְעַרְיָה בְּגִבְלַת עַרְיָה הָאֶרֶץ סָבִיב: (לג) וַיִּתֵּן לָהֶם מֹשֶׁה לִבְנֵי גֵד וּלְבְנֵי רְאוּבֵן וּלְחֻצֵי שִׁבְט מְנַשֶּׁה בֶן יוֹסֵף אֵת מַמְלֶכֶת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְאֵת מַמְלֶכֶת עֹוג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן הָאֶרֶץ לְעַרְיָה בְּגִבְלַת עַרְיָה הָאֶרֶץ סָבִיב: (לג) וַיִּהְיֶה לְהוֹן מֹשֶׁה לִבְנֵי גֵד וּלְבְנֵי רְאוּבֵן וּלְפַלְגוֹת שִׁבְטָא דְּמְנַשֶּׁה בַר יוֹסֵף יֵת מַלְכוּת סִיחֹן דְּאֱמֹרָאָה וְיֵת מַלְכוּת עֹוג מַלְכָּא דְּמַתְּנֵן אֶרְעָא לְקַרוּחָא בְּתַחֲוִימֵי קַרְוֵי אֶרְעָא סַחוּר סַחוּר:

(לד) וַיִּבְנֹנוּ בְנֵי גֵד אֵת דִּיבֹן וְאֵת עֶטְרַת וְאֵת עַרְעֵר: (לד) וַיִּבְנֹנוּ בְנֵי גֵד אֵת דִּיבֹן וְאֵת עֶטְרַת וְאֵת עַרְעֵר:
(לה) וְאֵת עֶטְרַת שׁוּפָן וְאֵת יַעֲזֹר וַיִּגְבְּהָה: (לה) וְאֵת עֶטְרַת שׁוּפָן וְאֵת יַעֲזֹר וַיִּגְבְּהָה:
(לה) וְיֵת עֶטְרוֹת שׁוּפָן וְיֵת יַעֲזֹר וְרַמְתָּא:

(לו) וְאֵת בַּיִת נַמְרָה וְאֵת בַּיִת הָרֹן עַרְיָה מְבָצֵר וְגִדְרַת צֹאן: (לו) וְאֵת בַּיִת נַמְרָה וְאֵת בַּיִת הָרֹן עַרְיָה מְבָצֵר וְגִדְרַת צֹאן:
(לז) וּבְנֵי רְאוּבֵן בָּנוּ אֵת חֶשְׁבוֹן וְאֵת אֲלַעְלָא וְאֵת קַרְיַתִּים: (לז) וּבְנֵי רְאוּבֵן בָּנוּ אֵת חֶשְׁבוֹן וְאֵת אֲלַעְלָא וְאֵת קַרְיַתִּים:
(לח) וְאֵת נָבו וְאֵת בְּעַל מְעוֹן מוֹסַבַת שָׁם וְאֵת שִׁבְמָה וַיִּקְרְאוּ בְּשֵׁמֹת אֵת שְׁמוֹת הָעָרִים אֲשֶׁר בָּנוּ: (לח) וְאֵת נָבו וְאֵת בְּעַל מְעוֹן מוֹסַבַת שָׁם וְאֵת שִׁבְמָה וַיִּקְרְאוּ בְּשֵׁמֹת אֵת שְׁמוֹת הָעָרִים אֲשֶׁר בָּנוּ:
(לח) וְיֵת נָבו וְיֵת בְּעַל מְעוֹן מְקַפְּן שְׁמָהוּן וְיֵת שִׁבְמָה וְקָרוּ בְּשֵׁמָהוּן יֵת שְׁמָהַת קְרוּיָא דִּי בָנוּ:

(לט) וַיִּלְכּוּ בְנֵי מְכִיר בֶן מְנַשֶּׁה גִלְעָדָה וַיִּלְכְּדָהּ וַיֹּרְשׁ אֵת הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בָּהּ:
(לט) וַיִּלְכּוּ בְנֵי מְכִיר בֶן מְנַשֶּׁה גִלְעָדָה וַיִּלְכְּדָהּ וַיֹּרְשׁ אֵת הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בָּהּ: (לט) וַאֲזָלוּ בְנֵי מְכִיר בַר מְנַשֶּׁה לְגִלְעָד וּכְבָּשׁוּהָ וְתַרְיָה יֵת אַמּוֹרָאָה דִּי בָהּ:
(מ) וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֵת הַגִּלְעָד לְמְכִיר בֶן מְנַשֶּׁה וַיֵּשֶׁב בָּהּ: (מ) וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֵת הַגִּלְעָד לְמְכִיר בֶן מְנַשֶּׁה וַיֵּשֶׁב בָּהּ:
(מ) וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֵת הַגִּלְעָד לְמְכִיר בֶן מְנַשֶּׁה וַיֵּשֶׁב בָּהּ: (מ) וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֵת הַגִּלְעָד לְמְכִיר בֶן מְנַשֶּׁה וַיֵּשֶׁב בָּהּ:
(מא) וַיֹּאֲדִיר בֶן מְנַשֶּׁה הֶלֶף וַיִּלְכְּדָהּ אֵת חוּתִיהֶם וַיִּקְרָא אֶתְהֶן חוּת יֹאֲדִיר: (מא) וַיֹּאֲדִיר בֶן מְנַשֶּׁה אֲזַל וּכְבַשׁ יֵת כַּפְרֵינִיחוֹן וְקָרָא יֵתְהֶן כַּפְרֵינִי יֹאֲדִיר:

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

(מב) וְנִבַּח הָלֶךְ וַיִּלְכֹּד אֶת קִנְיָת וְאֶת בְּנֵי־הָאֵלֶּיךָ וַיִּקְרָא לָהּ נִבְח בְּשֵׁמוֹ: (מב) וְנִבַּח הָלֶךְ וַיִּלְכֹּד אֶת קִנְיָת וְאֶת בְּנֵי־הָאֵלֶּיךָ וַיִּקְרָא לָהּ נִבְח בְּשֵׁמוֹ: (מב) וְנִבַּח אֲזַל וַיִּכְבֹּשׂ יַת קִנְיָת וַיַּת פְּרָגְנָהּ וַיִּקְרָא לָהּ נִבְח בְּשֵׁמֶיהָ:

רש"י

יחיסה: לפני בני ישראל – צראשי גייסות. מתוך שגבורים היו. שכן נאמר בגד (דברים לג) וטרף זרוע אף קדקד ואף משה חזר ופירש להם צאלה הדברים (שם ג) ואלו אתכם צעת היא וגו' חלוצים תעברו לפני אחיכם בני ישראל כל בני חיל. וציריחו כתיב (יהושע ו) והחלוץ הולך לפניו זה ראובן וגד שקיימו תנאים: וישב טפנו – צעודנו אל כל אחינו: צערי המצור – שגבנה עכשיו: (יט) מעבר לירדן וגו' – צעבר המערבי: כי צאה נחלתנו – כבר קבלנו צעבר המזרחי: (כד) לצנאכס – תיבה זו מגזרת (תהלים ח) צנה ואלפים כלם שאין צו אל"ף מפסיק צין נו"ן לצד"י ואל"ף צבא כאן אחר הנו"ן במקום ה"א של צנה הוא. מיסודו של ר' משה הדרשן למדתי כן: והיא מפסיק תעשו – לצבא שקבלתם עליכם לצבור למלחמה עד צבא וחלוק שמהם לא צקש מהם אלל ונכשה ואחר תשובו והם קבלו עליהם עד התנחל הרי הוסיפו להתעכב צבע שחלקו וכן עשו: (כה) ויאמר בני גד – כולם כאיש אחד: (כח) ויאז להם – כמו עליהם ועל תנאים מינה אלעזר ויהושע כמו (שמות יד) ה' ילחם לכם: (לז) ואתנו אחזת נחלתנו – כלומר צדינו וצראתנו תהי אחזת נחלתנו מעבר הזה: (לו) ערי מצור וגדרות לאן – זה סוף הפסוק מוסב על תחלת הענין ויבנו בני גד את הערים הללו להיות ערי מצור וגדרות לאן: (לח) ואת נבו ואת בעל מעון מוסבת שם – נבו ובעל מעון שמות ע"א הם והיו האמוריים קורים עריהם ע"ש ע"א שלהם ובני ראובן הסבו את שמם לשמות אחרים וזהו מוסבות שם נבו ובעל מעון מוסבות לשם אחר: ואת צבמה – בנו צבמה והיא צבם האמורה למעלה:

(מב) וממחצית בני ישראל אשר חלה משה – לעדה והוציאה להם מן האנשים הצובאים: (מג) ותהי מחצת העדה – כך וכך: (מז) ויקח משה וגו': (מח) הפקודים – הממונים: (מט) ולא נפקד – ולא נחסר ותרגומו ולא שגא אף הוא צלשון ארמי חסרון כמו (צראשית לא) אנכי אחטנה תרגומו דהות שגיא ממנינא וכן (שמואל א' ב) כי יפקד מושבך. יחסר מקום מושבך. איש הרגיל ליצב שם וכן (שם ב) ויפקד מקום דוד. נחסר מקומו ואין איש יושב שם: (נו) אצעה – אלו צמידים של רגל: ואמיד – של יד: עגיל – נזמי אופן: וכומז. דפוס של בית הרחם לכפר על הרפור הלז של צנות מדין: (ג) עטרות ודיבון וגו' – מארץ סיחון ועוג היו: (ו) האחיכם – לשון תמייה הוא: (ז) ולמה תניאון – תסירו ותמניעו לצב מעבור שיהיו צבורים שאתם יראים לצבור מפני המלחמה וחוזק הערים והעם: (ח) מקדש צבנע – כך שמה ושני קדש היו: (יב) הקנזי – (סוטה יא) חורגו של קנז היה וילדה לו אמו של כלב את עתניאל: (יג) וינעם – ויטלטלם. מן נע ונד (ס"א) וטלטלם צנע ונד: (יד) לספות – כמו (ישעיה כט) ספו שנה על שנה (ירמיה ז) עולותיכם ספו וגו' לשון תוספת: (טז) נבנה למקננו פה – חקים היו על ממונם יותר מצניהם וצנותיהם שהקדימו מקניהם לטפם. אמר להם משה לא כן עשו העיקר עיקר והטפל טפל צנו לכם תחלה ערים לטפכם ואחר כך גדרות לצנאכס: (יז) ואנחנו נחלץ חשים – נזדיין מהירים כמו (ישעיה ח) מהר שלל חש צו (שם ה) ימהר

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

(מז) ויקרא לה נצח. לה אינו מפיק ה"א וראיתי זיכורו של רבי משה הדקדוק לפי שלא נתקיים לה שם זה לפיכך הוא רפה. שמשמע מדרשו כמו לא. ותמהני מה ידרוש בשתי תיבות הדומות לה (כות צ) ויאמר לה בועז (זכריה ה) לזנות לה בית:

(לט) וירוש – כתרגומו ותרין. שתיבת רי"ש משמשת שתי חלוקות לשון ירושה ולשון הורשה שהוא טיכוד ותיכוד:
(מא) חותיהם – כפרניהון: ויקרא אתהן חות יאיר – לפי שלא היו לו בנים קראם בשמו לזכרון:

נביא – ירמיהו פרק א' – ב'

(א) דברי ירמיהו בן חלקיהו מן הפהנים אשר בענתות בארץ בנימין: (ב) אשר היה דבר יהוה אליו בימי יאשיהו בן אמון מלך יהודה בשלש עשרה שנה למלכו: (ג) ויהי בימי יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה עד תם עשתי עשרה שנה לצדקיהו בן יאשיהו מלך יהודה עד גלות ירושלם בחדש החמישי: (ד) ויהי דבר יהוה אלי לאמר: (ה) בטרם אצוה (אצרה) בבטן ידעתיה ובטרם תצא מרחם הקדשתיך נביא לגוים נתתיך: (ו) ואמר אהה אדני יהוה הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי: (ז) ויאמר יהוה אלי אל תאמר נער אנכי כי על כל אשר אשליחך תלך ואת כל אשר אצוה תדבר: (ח) אל תירא מפניהם כי אתה אני להצילך נאם יהוה: (ט) וישלח יהוה את ידו ויגע על פי ויאמר יהוה אלי הנה נתתי דברי בפיה: (י) ראה הפקדתיך היום הזה על הגוים ועל הממלכות לנתוש ולנתוץ ולהאביד ולהרוס לבנות ולנטוע: (יא) ויהי דבר יהוה אלי לאמר מה אתה ראה ירמיהו ואמר מקל שקד אני ראה: (יב) ויאמר יהוה אלי היטבת לראות כי שקד אני על דברי לעשותו: (יג) ויהי דבר יהוה אלי שנית לאמר מה אתה ראה ואמר סיר נפות אני ראה ופניו מפני צפונה: (יד) ויאמר יהוה אלי מצפון תפתח הרעה על כל ישב הארץ: (טו) כי הנני קרא לכל משפחות ממלכות צפונה נאם יהוה ובאו ונתנו איש כסאו פתח שערי ירושלם ועל כל חומתי סביב ועל כל ערי יהודה: (טז) ודברתי משפטי אותם על כל רעתם אשר עזבוני ויקטרו לאלהים אחרים וישתחוו למעשי ידיהם: (יז) ואתה תאזר מתניך וקמת ודברת אליהם את כל אשר אנכי אצוה אל תחת מפניהם פן אחתך לפניהם: (יח) ואני הנה נתתיך היום לעיר מבצר ולעמוד ברזל ולחמות נחשת על כל הארץ למלכי יהודה לשריה לכהניה ולעם הארץ: (יט) ונלחמו אליך ולא יוכלו לך כי אתה אני נאם יהוה להצילך: (כ) ויהי דבר יהוה אלי לאמר: (כא) הלה וקראת באזני ירושלם לאמר כה אמר יהוה זכרתי לך חסד נעוריה אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה: (כב) קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתה כל אכליו יאשמו רעה תבא אליהם נאם יהוה:

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

משנה – אהלות פרק טז'

(א) כָּל הַמְטַלְטְלִין מְבִיאִין אֶת הַטְּמֵאָה בְּעֵבֵי הַמִּדְבָּע. אָמַר רַבִּי טְרִפּוֹן, אֶקְפַּח אֶת בְּנֵי שִׁזּוֹ הַלְכָהּ מִקְפַּחַת, שִׁשְׁמַע הַשּׁוֹמֵעַ, וְטָעָה, שֶׁהָאֶבֶר עוֹבֵר וְהַמִּדְבָּע עַל כְּתָפוֹ וְהָאֵהִיל צִדּוֹ אֶחָד עַל הַקֶּבֶר, וְטְמֵאוּהוּ מִשּׁוּם כְּלָיִם הַמְּאֵהִילִים עַל הַמָּוֶת. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, אֲנִי אֶתְקַן שְׂיָהוּ דְבָרֵי חֲכָמִים קִימִין, שְׂיָהוּ כָּל הַמְטַלְטְלִין מְבִיאִין אֶת הַטְּמֵאָה עַל אֲדָם הַנוֹשֵׂאָן בְּעֵבֵי הַמִּדְבָּע, וְעַל עֵצְמֹן בְּכָל שָׁהוּ, וְעַל שְׂאֵר אָדָם וְכָלִים בְּפוֹתַח טַפַּח:

סנגעו צמת ואלס זכליס וטמא טומאת שזעה. והסומע טעה לומר לטמאווו מטעס שהמרדע מציא עליו טומאה מדין אוהל: שיהו דברי חכמים מקוימים – שאומרים דמרדע מציא טומאה: על האדם הנושאן – זמנין לדאס הנושאן אין עליו כי אס טומאת ערב, שזגדו מפסיק בין כתפו למרדע והוי ליה דיקרב זדיקרב לדיקרב, והרואה שטמאים אוהו טומאת ערב יטעה לומר משום אוהל טמאווו לפי שיש זבהקפו טפת, ואתי למימר דטומאת אוהל אין זבה כי אס טומאת ערב, הלכך גזרו עליו זעווי המרדע לטמא טומאת שזעה מדזריהס משום אוהל: ועל עצמן זכל שהן – זכלי המאהיל על המת טמא אפילו כל שהוא: ועל שאר אדם וכלים – שתחת המרדע: זפותח טפח – כיון דאין להס טומאה זכלל אין שייך לגזור על הקיפו משום עזיו:

רע"ב – (א) כל המיטלטלין מביאין את הטומאה – משום אוהל. שאס האהיל ראשו אחד על המת וראשו אחד על הכלים, מציא להס הטומאה: כעווי המרדע – אפילו אין זו רוח ז טפח אלא שיש זבהקפו טפח, דחוט של טפח מקיפו. גזרו על הקיפו משום עזיו: אקפח את בני – אקברס. קיפוח, לשון כריתה וחיתוך. ושזעה היא, אקפח את בני אס אין זבר זה צמת שהלכה זו מקופחת קטועה ומחוטבת, דהא פותח טפח זעיון: ששמע השומע – כשנשאלה שאלה על ידי מעשה זבית המדרש ושמע שטמאווו ולא ידע משום מה טמאווו. הס טמאווו את המרדע משום כלים המאהילים על המת, שהכלי עצמו המאהיל על המת טמא זכלל שהוא, דלא זעיון פותח טפח אלא להציא את הטומאה תחת ראשו השני, וטמאווו את האוכר או מטעס חיבורים או משום דהוי ליה כלים

(ב) כִּי צֵד, כּוֹשׁ שֶׁהוּא תָּחוּב בְּכֶתֶל, כִּכְחֵצֵי זֵית מִתְחַתֵּיו וְכִכְחֵצֵי זֵית מֵעַל גְּבִיּוֹ, אֵף עַל פִּי שְׂאִינָן מְכֻבָּדִין, טְמֵא. נִמְצָא מְבִיא אֶת הַטְּמֵאָה לְעֵצְמוֹ בְּכָל שֶׁהוּא. הַקֶּדֶר שֶׁהוּא עוֹבֵר וְהֵסֵל עַל כְּתָפוֹ וְהָאֵהִיל צִדּוֹ אֶחָד עַל הַקֶּבֶר, הַכְּלָיִם שֶׁבְּצֵד הַשֵּׁנִי טְהוֹרִין. אִם יֵשׁ בְּסֵל פּוֹתַח טַפַּח, טְמֵאִים. הַתְּלוּלִיּוֹת הַקְּרוּבוֹת בֵּין לְעִיר בֵּין לְדֶרֶךְ, אֶחָד חֲדָשׁוֹת וְאֶחָד יִשְׁנוֹת, טְמֵאוֹת. הַרְחוֹקוֹת, חֲדָשׁוֹת טְהוֹרוֹת, וְיִשְׁנוֹת טְמֵאוֹת. אִיזוֹ הִיא קְרוּבָה, חֲמִשִּׁים אַמָּה. וְיִשְׁנָה, שְׁשִׁים שְׁנָה, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, קְרוּבָה, שְׂאִין קְרוּבָה מִמֶּנָּה. וְיִשְׁנָה, שְׂאִין אָדָם זוֹכְרָה:

מכוונים זה כנגד זה: טמא – הכוש. למציא הטומאה על עצמו זכלל שהוא: הקדר – מוכר הקדרות: והסל – המוט שנושא זו את הקדרות. זמסכת כלים קוראו איסל, דתנן

רע"ב – (ב) כוש – פלך שהנשים טוות זו. ואע"ג דפשוטי כלי עץ הוא, מקבל טומאה משום לנורא של מחכת הקצועה זו: אע"פ שאינו מכווין – שאין שני חלאי זיתים

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

אמה אזלח אשה לחודה וקוצרת שם הנפל שלה. אבל רחוקות לא אזלח לחודה לקבור בחל, והואיל דמטמאין ציטנות ואפילו רחוקות, דחיישינן שמא קרובות היו מתחלתן וחרצה העיר ונשתכח הדבר: ר' יהודה אומר כו' – והלכה כר' יהודה:

התם וכלים פרק יז משנה טז] האיסק שיט צו בית קבול טומאה על הקדרות שתחתיו ללד השני שתלויות צו: התלויות – לשון תל: הקרובות צין לעיר – הסמוכה לבית הקברות: צין לדרך – הסמוך לבית הקברות: אחד חדשות ואחד ישנות טמאות – מפני שהנשים קוצרות שם נפליהן, לעד חמשים

(א) הַמּוֹצֵא מֵת בַּתְּחִלָּה מִשֵּׁבֶב פְּדֻדָּו, נוֹטְלוֹ וְאֵת תְּבוּסָתוֹ. מֵצֵא שְׁנַיִם נוֹטְלָן וְאֵת תְּבוּסָתוֹ. מֵצֵא שְׁלֹשָׁה, אִם יֵשׁ בֵּין זֶה לָזֶה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה (בְּמֵלֵא מִטָּה וְקוֹבְרִיהָ), הָרִי זֶה שְׁכוֹנַת קְבָרוֹת. בּוֹדֵק מִמֶּנּוּ וּלְהֵלֵן עֶשְׂרִים אַמָּה. מֵצֵא אֶחָד בְּסוּף עֶשְׂרִים אַמָּה, בּוֹדֵק מִמֶּנּוּ וּלְהֵלֵן עֶשְׂרִים אַמָּה, שְׂרָגְלִים לְדָבָר. שְׂאֵלוֹ מִתְּחִלָּה מֵצֵאוֹ, נֹטְלוֹ וְאֵת תְּבוּסָתוֹ:

דהיינו שמונה, ומסוס הכי תנן מארבע ועד שמונה: כמלוא מטה וקוצריה – לא גרסינן לה הכא: בודק ממנו ולהלן עשרים אמה – שהמערה ארבע אמות רוחב על שש אורך, והחצר שהמערות פתוחות לה מכאן ומכאן, שש על שש, להכי סבירא להו לרבנן צבצא צתרא פרה המוכר פירות (דף קא), נמלא אורך שתי מערות וחצר צביניהן שמונה עשרה אמות, ולפי שפעמים חופרים מערה אחת בצלכסונה, ואלכסון של מערה עורך על ריבועה שתי אמות, נמלאו עשרים אמה, שמונה למערה ראשונה בצלכסונה, ושש דחצר שבין שתי המערות ושש צמערה שניה, דחד אלכסון אמרינן, תרי אלכסוני לא אמרינן, והיינו דקתני עשרים. ועוד לריך לצדוק מלמעלה ומלמטה, עשרים אמה, דהיינו ארבעים אמה, דשמא זו היא מערה צצמזרח החצר ויש עדיין אחרת כנגדה צמערה החצר, אי נמי זו היא צצמערב החצר ויש עדיין אחרת צמזרח החצר: מלא מת אחד צסוף עשרים בודק הימנו ולהלן עשרים אמה – דמי יימר דמצית הקברות זה הוא ההיא מערה, שמא קבר אחא הוא וחצר אחרת של אדם אחר, ולריך לעשות גם לשם כל צדיקות ללעיל, דכמו שיט שם קבר כמו כן יש אחרים: שרגלים לדבר – אחרי שנמלא כבר צשדה זו שכונת קברות: שאילו מתחלה מלאו – לקבר זה קודם שמלא השלשה הראשונים, היה נוטלו ואת תפוסתי. כדתנן

רע"ב – (ג) המולא מת בתחלה – שלא היה ידוע שם קבר. והכי אמרינן בגמרא צנויר (דף סד), המולא, ולא שהיה מלי. מה, פרו להרוג, דהרוג אין לו תבוסה ואין לו שכונת קברות, והכי גמירי לה: מושכב – ולא שהיה יושב: כדרכו – ולא שהיה ראשו מונח צין ירכותיו. דכל הני חיישינן להו שמא נכרים הן, שאין דרכו של ישראל לקבור מתים כך: נוטלו ואת תפוסתו – מותר לפנותו משם ולקברו במקום אחר. ולריך שיטול מן העפר של הקבר עמו, כדי תפיסה, שהוא כל העפר תיחוח שתחתיו, וחופר צקרקע צתולה שלש ארבעות, דכתוב (צבראשית מז) ונשאחני ממזרים וקצרתני צקצורתם, שלא היה לריך לומר ממזרים, אלא הכי קאמר, מעפר של מזרים טול עמי. ורמז"ם גרים תבוסתו, העפר המערב מדם וליחה של המת, לשון מתבוססת צדמין (ויחזקאל טז): מלא שלשה אם יש צין זה לזה מארבע אמות ועד שמונה – כלומר מקבר ראשון עד שלישי אין פחות מארבע אמות ולא יותר על שמונה: הרי זו שכונת קברות – וניכר שלשם קבורה נתנום שם ואסור לפנותם, דקנו מקומם. ואפילו מת אחד אם ניכר שלשם קבורה נתנוהו שם אסור לפנותו. אלא צבאחד או צשנים אנו תולים שלא נקברו שם אלא לפי שעה והיה דעתם לפנותם, אבל צשלשה מוכח שזה מקום מיוחד לקברות. ואורך המערה דרכה להיות שש ורחבה ארבע ואלכסונה עורך שתי אמות

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

כרישא, המולא מת בתחלה כו' נוטלו ואת תפוסתו:

(ד) הַבּוֹדֵק, בּוֹדֵק אִמָּה עַל אִמָּה וּמִנִּיחַ אִמָּה, עַד שֶׁהוּא מְגִיעַ לְסַלֵּעַ אוֹ לְבַתּוּלָה. הַמוֹצֵיא אֶת הָעֶפֶר מִמְּקוֹם טְמוּאָה, אוֹכֵל בְּדַמְעוֹ. הַמְּפַקֵּחַ בְּגֵל, אֵינוֹ אוֹכֵל בְּדַמְעוֹ:

לשון מלאתך ודמעך לא תאחר (שמות כז) ואע"ג דאין כהנים רשאין לבדוק שהרי הן מוזהרין על הטומאה, מכל מקום אי אתרמי כהן וצדקה, אינו אסור לאכול בתרומה היכא ללא אתחזק שם טומאה: המפקח את הגל – של אבנים. שנפל על האדם ומת. אם כהן הוא אינו אוכל בדמעו, לכיון דהוחזקה שם טומאה חיישין דלמא האהיל, ואפילו ספק חי ספק מת, חיישין:

רע"ב – (ד) הַבּוֹדֵק – הא דתנן צדקה הימנו ולהלן עשרים אמה, אין כריך לחפור את כולו, אלא חופר אמה על אמה ומניח אמה שאינו חופר, ועושה כן עד שמגיע לסוף עשרים. ואותה אמה שהוא חופר כריך לחפור עד שמגיע לסלע, או לבתולה, שהיא קרקע שלא נחפרה מעולם: המוליא את העפר ממקום הטומאה – מאותם האמות שהוא חופר: אוכל בדמעו – אם כהן הוא אוכל בתרומתו.

(ה) הִיָּה בּוֹדֵק, הַגִּיעַ לְנַחַל אוֹ לְשְׁלוּלִית אוֹ לְדֶרֶךְ הַרְבִּים, מִפְּסִיק. שְׂדֵה שְׁנֵהָרְגוּ בָּהּ הַרוֹגִים, מִלְּקַט עֵצִים עֵצִים וְהַכֵּל טְהוֹר. הַמְּפַנֵּה קִבְרוֹ מִתּוֹדֵשְׁדֵהוּ, מִלְּקַט עֵצִים עֵצִים וְהַכֵּל טְהוֹר. בּוֹר שְׁמִטִּילִים לְתוֹכוֹ נְפִלִים אוֹ הַרוֹגִים, מִלְּקַט עֵצִים עֵצִים וְהַכֵּל טְהוֹר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, אִם הִתְקִינוּ לְקַבֵּר מִתְחַלָּה, יֵשׁ לוֹ תְּבוּסָה:

עוד להשלים עשרים אמה: והכל טהור – ואין להם תפוסה אלא מלקט הענמות בלבד ואינו כריך ליטול יותר: ר' שמעון אומר כו' – ואין הלכה כר' שמעון:

רע"ב – (ה) הִיָּה בּוֹדֵק – להשלים עשרים אמה: לנחל – נהר: לשלולית – אמת המים שמחלקת שלל לאגפיה, שאמות אחרות של מים שותות ממנה: או לדרך הרצים – שאין קוצרים בה את המת: מפסיק – אינו צדקה

גמרא – נדה דף כג' ע"ב

תנו רבנן המפלת גוף אטום אין אמו טמאה לידה ואיזהו גוף אטום רבי אומר כדי שינטל מן החי וימות וכמה ינטל מן החי וימות רבי זכאי אומר עד הארכובה רבי ינאי אומר עד לנקביו רבי יוחנן אומר משום רבי יוסי בן יהושע עד מקום טבורו בין רבי זכאי לרבי ינאי איכא בינייהו טרפה חיה מר סבר טרפה חיה ומר סבר טרפה אינה חיה בין ר' ינאי לרבי יוחנן איכא בינייהו דר"א דאמר רבי אלעזר ניטל ירך וחלל שלה נבלה אמר רב פפא מחלוקת מלמטה למעלה אבל מלמעלה למטה אפי' כל דהו טהורה וכן אמר רב גידל אמר רבי יוחנן המפלת את שגולגלתו אטומה אמו טהורה ואמר רב גידל אמר רבי יוחנן המפלת כמין אפקתא דדיקלא אמו טהורה:

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

רש"י על הגמרא

לִּיה לרבי אלעזר ואי משום טרפה קסבר
 טרפה חיה: בין ר' ינאי לרבי יוחנן איכא
 בינייהו דר' אלעזר – ותרוייהו אית להו
 טרפה חיה: מלמעלה – שנחתך מגולגלחו:
 אטומה – חסרה: כמין אפקתא דדיקלא –
 שהדקל למטה יחיד ומתפלל מלמעלה כך היו
 ידיו ורגליו על כתפו ומלמטה הוא בלא
 אורה:

עד הארכובה – שנחתכו רגליה עד למעלה
 מן הארכובה שהיא טרפה וקסבר טרפה אינה
 חיה: עד לנקביו – ונקביו בכלל קסבר טרפה
 חיה הלכך עד לארכובה הוא ולד אצל עד
 לנקביו הוא נבלה כר' אלעזר לאמר ניטל
 הירך וחלל שלה נבלה ואפי' בחייה מטמאה
 הלכך לא חיה ובשחיטת חולין (דף כ"א) מפרש
 היכי דמי חלל שלה כל שרצוה ונראית
 חסרה: עד טבורו – אצל עד נקביו לא לית

זוהר – ויקהל דף רד' ע"א

ההוא רוחא דנחית ואתוסף בבני עלמא, כד נחית, אתסחי בבוסמין דגנתא
 דעדן, ונחית ושרא על עמא קדישא, זכאין אינון, כד האי רוחא אתער:
 בההיא שעתא דההוא רוחא נחית נחתין עמה לגו גנתא דעדן, שתין רתיכין,
 מתערטין לשת סטרין. וכד מטי לגנתא דעדן, כדין כל אינון רוחין ונשמתין
 דגנתא דעדן, בלהו (מתערי לההוא מתערטין (נ"א בההוא) רוחא. פרוזי קרי ואמר,
 זכאין אתון ישראל, עמא קדישא, דרעוהתא דמאריכון אתער (דף ר"ד ע"ב)
 לגבייכו:

זא דרזין לידעי חכמתא, זכאין אינון כד האי רוחא אתער. האי רוחא איהו
 אתפשטותא דהאי נקודה, ונפקא מינה, ואתפשטא בעלמא, וההוא הוי זא
 דשבת, דשרא לתתא, ועל דא פתיב ביה שמירה, (שמות לא) ושמונו בני
 ישראל את השבת, והא אוקמוהו, שבת לא פתיב, אלא את השבת, לאסגאה
 ההוא רוחא דשרי על פלא, ואצטרין לנטרא ליה, הואיל וקיימא עמיה דבר
 נש, ועל דא פתיב, (ישעיה נז) כל שומר שבת מחללו:

הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פ"ט

(טז) העושה שני בתי נירין חייב העושה נפה או כברה או סל או סבכה או
 שסרג מטה בחבלים הרי זה תולדת עושה נירין ומשיעשה שני בתים כאחד
 מכל אלו חייב וכן כל העושה שני בתים בדבר שעושין אותו בתים בתים
 כגון אלו חייב:

(יז) דרך האורגין שמותחין החוטין תחלה באורך היריעה וברחבה ושנים
 אוחזין זה מכאן וזה מכאן ואחד שובט בשבט על החוטין ומתקן אותן זה
 בעד זה עד שתעשה כולה שתי בלא ערב ומתיחת החוטין כדרך האורגין

חק לישראל – פרשת מטות יום ו'

היא הנסכת המסכה וזה המותח נקרא מיסך וכשכופלין אותה ומתחיל להכניס הערב בשתי נקרא אורג:

לע"נ:

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גר גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שנזוזה, דניאלה פורטונה בת רזל, צדיקה בת שרה ז"ל.